

A FELSŐ-BORSODI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE
1895. év szeptember 3. napján
BÁNHORVÁTON TARTOTT
ÓSZI
KÖZGYŰLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :
BARTHA MIHÁLY
egyházmegyei papi főjegyző.

MISKOLCZ,
WESSELÉNYI ÉS GEDEON KÖNYVNYOMDÁJA
1895.

A FELSŐ-BORSODI

EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1895. év szeptember 3. napján

BÁNHORVÁTON TARTOTT

ÓSZI

KÖZGYŰLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

BARTHA MIHALY

egyházmegyei papi főjegyző.

MISKOLCZ,

WESSELÉNYI ÉS GEDEON KÖNYVNYOMDÁJA

1895.

A F-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1895. évi szeptember 3. napján Bánhorváton tartott

őszii közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

JELEN VOLTAK:

Wadászj Sál esperes és *Ragályi Béla* egyházmegyei gondnok

elnöklete alatt:

Debreczeni Gábor
Svingor József
Balog István
Bartha Mihály
Csizmadia Jenő
papi tanácsbírák.

Szekrényessy Árpád
Vladár Ervin
Dobozj István
Gróf Vay Tihamér
Zsóry Gusztáv
világi tanácsbírák.

Vattay Bertalan egyházmegyei ügyész
Bartha Mihály, papi fő-,
Botos József, papi aljegyzők
Bodnár István, h.-jegyző.

Szeken kívül lelkészek, tanítók és szép számú hallgatóság.

1] Esperesüaknek a gyűlés működésére Isten segedelmét kérő imája után, egyházmegyei gondnok, ki a megjelenteket szívélyesen üdvözölte s az új egyházpolitikai törvények által teremtett új viszonyokkal szemben a lelkészeket még buzgóbb munkálkodásra hívta fel:

a gyűlést megnyitottak nyilvánította.

2] Esperesünk felolvassa a tavaszi közgyűlésünk óta egyházmegyénk kebelében történt fontosabb eseményekről készített következő jelentését:

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

A legközelebb Dédesben tartott tavaszi közgyűlésünk óta semmi oly nevezetes esemény nem fordult elő egyházmegyénk életében, ami a normalis viszonyok és körülmények fölé emelkedve: különös felemlítést érdemelne. Van ugyan két, — lehet mondani — korszakot alkotó esemény egyetemes egyházunk életében; de ezek már korábbi keletűek, t. i. az iskolák állami segélyezése és az új egyházi törvények végrehajtása. Az iskolák állami segélyezése már magában véve is nagyon fontos és szerves összefüggésénél fogva egyházunkkal: belső életünkre s annak jövőjére is egészen kiható. Ugyanis a magas kormány, illetve a cultusminister úr, belátva a közoktatás jövő fejlődése és a tanítók anyagi helyzetének javítási szükségét, másrésztől az egyes egyházaknak az állam helyett, a népnevelés terén, culturmissiót teljesítő nehéz helyzete közötti összhangot: az államsegélyre szorult egyházak iskoláit gyors egymásutánban látja el annak kedvezményében s ez által sok szegény egyháznak lehetővé teszi azt, hogy kebelében a tanítói állás képzetebb tanítóval töltetvén be: a népnevelés ügye magasabb lendületet vegyen s közvetve azon egyházak, közvetlenül pedig egyházmegyénk, sőt egyetemes egyházunk életében egy fejlődésképes reform-korszak ajtaját nyissa meg. Ebből kifolyólag nem tartom fölöslegesnek a segélyt nyert egyházak neveit a következőkben közölni: F.-Barezika 106 frt, Edelény 163, Dövény 63, Abod 141, Tapolcsány 156, Nyomár 51, Szendrő-Lád 12 frtot; hét egyház összesen 692 frt államsegélyt nyert. Feltűnő mulasztásnak lenne mondható, ha olyan egyház is lenne, melynek tanítói fizetése

alig, vagy talán meg sem üti a 300 frtot s még sem folyamodott, holott most már nem csak ezen minimális összegre leendő kiegészítésért, hanem 400 frtért kellene folyamodni, mit próbául az illetékes egyházak presbyteriumainak melegen ajánlok is, ha még késő nem lenne a kérvény felterjesztése; de itt is áll azon axioma: későn is jobb, mint soha sem, mert legalább önvádat nem teremt.

A másik fontos esemény, mi különben ránk nézve az ujdonság ingerével csak annyival bír, a mennyiben annak a gyakorlati életbe átvitelére nézve a prot. püspöki kar javaslatot adott ki, az egyöntetű eljárás szempontjából: az egyházpolitikai törvények végrehajtása.

Itt mindenek előtt meg kell jegyeznünk, hogy már hazánkéval összeforrott multunk s abban testvőies egyetértéssel, kitartással átszenvedett küzdelmeink lelkesítő szép emlékeire való tekintetből is, valamint hazánk törvényei iránt mindenkor tanusított alkotmányos érületünk, tiszteletünknel fogva is; honpolgári hódolattal kell azok előtt meghajolnunk már „a priori“ azon oknál fogva is, mert azokban a mi protestáns felfogásunkkal azonos, sőt annak éppen lényegét képező liberális szellem ébresztő, alakító hatása s annak az idők haladásával folytonosan fejlődő életképessége nyilatkozik.

A püspöki javaslat külön lenyomatban s a hírlapokban is megjelenvén, annak egész tartalmára kiterjeszkedni nem tartom szükségesnek, hanem azon collegiális kérésemet hangsúlyozom, hogy az új viszonyok között meg ne restüljünk, sőt új élet, új elevenség foglalja el keblünket, hogy lelkesedésünk, — mint palma saját sulya alatt — a teher alatt növekedést vegyen.

Vegyük elő az önként előtérbe nyomuló „cura pastorális“ lelkiismeretes alkalmazását, a benső hitélet megteremtését. Ezért szükséges, hogy erős kötelességérzet, szeplőtlen jellem, lángoló hazaszeretet foglalja el s hassa át minden tetteinket, mert csak így lehet életünk példás és vonzó, mert csak így fogjuk megmutatni, hogy nemcsak kenyérkeresetből léptünk magasztos pályánk munkatérére, hanem van bennünk nemesebb ambíció, mely elvekért, eszmékért tud lelkesülni; a bibliai új eget és földet nemcsak várjuk, hanem annak megteremtésében mindnyájan hű sáfárok, lelkiismeretes munkások szerepét vive, fogjuk Isten országát hivatásunkból kifolyólag építeni.

Esperesünk ezen jelentése, lelkesítő, buzdító felhívása, köszönettel tudomásul vétetett.

3] Miklós Ödön világi tanácsbíró, Bárczay László világi aljegyző a gyűlésről elmaradásukat igazolván,

igazolásuk tudomásul vétetett.

4] Világi jegyzőink hiányozván, a gyűlés tárgyát képező nagy anyag-halmazra való tekintetből

Bodnár István lelkész, helyettesített jegyzőnek alkalmaztatott.

5] Bodnár Béla és Szentmártony Dániel s.-lelkészek elbocsátó levelüket, illetve okmányaikat bemutatván :

előbbi Balajtra, utóbbi pedig Boldvára segédlelkészül beerősítették.

6] Olvastatott a sajtó-vámosi egyházba lelkészválasztás vezetése végett kiküldött Debreczeni Gábor és Szekrényessy Árpád tanácsbírák jelentése, mely szerint a sajtó-vámosi egyház lelkészévé Bartha Mihály d.-horváthi lelkész választotta meg.

Majd olvastatott Svingor József és Dobozy István tanácsbírák jelentése, mely szerint a disznós-horváti egyház lelkészévé meghívás útján egyhangulag Bodnár István felső-kelecsényi lelkész választotta meg.

Mindekét választás a törvények pontos megtartásával eszközöltetvén, megerősítettett.

7] A tanítói változások következőleg intéztettek el :

F. Nyárádra: Ternyei István, Kondóra: Kelemen János, Tapolcsányba: Szabó István, Nekézsenybe: Ország Balázs, Nyomárra: Ruzskai Pál, F.-Barczikára: Csabai Ferencz tanítók beerősítették.

8] Ország Balázs Nekézsenybe megválasztott s beerősített tanító az egyházi törvények 427. §-a második kikezdésének megfelelőleg közgyűlésünk előtt a főtiszteletű egyházkerület által megállapított esküt letévén,

megbízott egyházmegyénk papi főjegyzője, hogy az ennek megtörténtét igazoló bizonyítványt fentemlített tanító részére állítsa ki.

9] Az edelényi lelkész jelenti, hogy az edelényi tanítóságra kihirdetett pályázat meddő maradván: a balajti tanítót hívták meg tanítójokul; az idő rövidsége miatt azonban meghívott tanító elbocsátó levelét meg nem szerezhette, illetve a balajti presbyteriumnak ezen ügyben történő állás-foglalásáról tudomást nem szerezhett.

Felkéretik egyházmegyénk elnöksége, hogy azon esetben, ha a balajti egyház előjárósága tanítójuk eltávozására elébe akadályt nem gördít, az illető tanítót új állomásán erősítse meg, feltartván magának közgyűlésünk a végleges megerősítés jogát.

10] A főtiszteletű egyházkerület tavaszi közgyűlése j.-könyvének 57. sz. a. hozott határozataiban utasítván az olyan szegénysorsu egyházakat, illetve azok előjáróit, melyek tanítói állomásaikat eddig is csak egyházkerületi segedelemmel tudták úgy, a hogy fentartani, hogy az egyházkerulettől nyert ezen segílyt a segílykórvényhez csatolt díjlevélben ne tüntessék fel úgy, mint biztos jövedelmet, sőt azt a díjlevélből hagyják ki, továbbá, hogy az így fenmaradó összeget kérjék nem 300, hanem 400 frtra kiegészíteni.

Egyházkerületünknek ezen határozatára a segílyt kérő egyházak előjáróságának figyelme ismételtén felhivatik.

11] Olvastatott a főtiszteletű egyházkerület folyó évi tavaszi közgyűlése 59-ik jegyzőkönyvi pontja, melyben utasítja az egyházakat, hogy jövőben a kiállítandó tanítói díjlevelekben a kántori teendőért járó

dij különítessék el a tanításért járó jövedelemtől, oly módon, hogy az egyháztagoktól befolyó mindennemű fizetés és földjövedelem kántori jövedelemül jegyeztessék.

Tudomásul vétetvén, egyházaink ahhoz alkalmazkodásra utasíttatnak.

12] Ugyanazon jegyzőkönyv 69-ik pontja szerint Borsodmegye közigazgatási bizottságának átirata szerint a bóldvai és disznós-horváti népiskolákban 1868. XXXVIII. t.-cz. 34. §-ában meghatározott 80 törvényes létszámot a tanoncok jóval fölülhaladták, azért második tanterem építésére és új tanítói állomásnak — még államsegély igénybe vételével is — szervezésére utasíttatnak.

Tudomásul vétetvén, a bóldvai és d.-horváti egyházak presbyteriumai annak megtartására utasíttatnak.

13] Ugyanazon gyűlés 102-ik jegyzőkönyvi pontjában a megalkotandó országos lelkészi özvegy-árva gyámintézetnek a főtiszt. és mélt. Konvent által készített alapszabály-tervezetere véleményadásra hivatván fel az egyházmegyék:

Közgyűlésünk felkéri esperesünket, hogy e tárgyban tavaszi közgyűlésünkön készített véleményes javaslatunkat származtassa dr. Kovács Gábor egyházkerületi főjegyzőhöz.

14] Ugyanazon közgyűlés 105-ik jegyzőkönyvi pontjában az abauji egyházmegye felterjesztése folytán véleményadásra hívja fel az egyházmegyéket az iránt: vajjon nem lenne-e czélszerű a téli egyházlátogatás idejét május hóra átteltetni?

Közgyűlésünk sem közigazgatási, sem pénzügyi tekintetből nem látja czélszerűnek egyházlátogatási ideje megváltoztatását; azért a jelenlegi gyakorlatot óhajtja továbbra is fentartani.

15] A főtiszteletű s méltóságos konvent jkönyvének utasítása értelmében az egyes egyházmegyék a kebelőkben lévő missiói egyházak ügyének állásáról jelentéstételre köteleztetvén, esperesünk jelenti, hogy az abodi missiói egyházban oly tanító, ki a lelkészi teendők végezésére is alkalmas volna, még most sem ajánkozott azon ok miatt, mert a főtiszteletű s méltóságos konventtől kért 150 frt évi segély még most sem állandósított, így a segély állandóvá tételét kérelmezni ismételten kötelessége egyházmegyénknek.

Az abodi — kevés számú és szegény hívekből álló — leányegyház, mely az idegen ajku és más vallású népek között nemcsak vallási, de nemzeti missiót teljesíteni is van hivatva, csakis azon esetben menthető meg az elpusztulástól, ha annak vezetésére egy — a lelkészi teendőket is teljesíteni tudó, hivatásának magaslatán álló, protestáns vallásunkért s a magyar nemzeti eszmékért lelkesülni tudó tanító vállalkozik.

A jelenlegi csekély fizetés miatt egyrészt, az abodi leányegyház elszigeteltsége miatt másrészt, csakis azon esetben lévén ezen állomásra oly tanító állítható, ki a reá váró kötelességek pontos és helyes teljesítésére elég szellemi erővel, képzettséggel bír, ha a megélhetés részére biztosítatik: ugyanazért az abodi

leányegyház részére, a már több ízben kért 150 frt segélynek állandóvá tételét egyházmegyénk ismételten kérelmezi s e nembeli kérelmét a főtiszteletű s méltóságos konventre — a főtiszteletű egyházkerület által — fölterjeszteni kéri.

16] Tavaszi közgyűlésünk jkönyvének 21. sz. a. határozatában utasítván a parasznyai egyházi előjáróságot, hogy a parasznyai presbyterium és Berzy Lajos egyháztág között felmerült templomi székper elbírálhatása végett egy — minden családra vonatkozó s a családi jog levezetését feltüntető — táblázatot készítsen az egyházi közgyűlés közreműködése mellett s azt őszi közgyűlésünkre terjeszsze be; lelkesz jelenti, hogy a meghagyott munkálatot egyrésről a nagy anyag-halmaz, másrésről a hívek minden idejét igénylő szorgos nyári munka miatt, ez ideig be nem végezhetette, kéri azért a beterjesztési határidőt 1896. évi tavaszi közgyűlésünkig meghosszabbítani.

Lelekész kérelme felhozott indokainál fogva teljesítettik; a kívánt kimutatás azonban jövő tavaszi gyűlésünkre multhatatlanul beváratik.

17] Ugyanazon közgyűlés 40-ik számú határozatában a szendrői egyház presbyteriumának kebelében a templomépítésre nézve felmerült ellentétes nézetek kiegyenlítése végett egy, az egyház költségére meghívott szakértővel Szendrőben megjelent Balog István és Zsóry Gusztáv jelentik, hogy ugy az egyházi előjáróság, mint az egyháztágok az eddig benyújtott összes építési tervezetet elejteni kívánják s közös óhajtásuk az, hogy a templom északi hosszfa és a nyugati szélességi falak fentartásával, a déli oldalon lévő hosszfa és a keleti szélességi végfa lebontásával s ezek helyett új falak emelésével a templom 12 öl hosszú és 5 öl szélességben alakíttassék át; így nemcsak a mostani, de az esetleg idővel szaporodó hívek befogadására is alkalmas leend.

Ezen tervezet elfogadását, melynek keresztülvitele — a meglevő kőanyagok felhasználása mellett — hozzávetőleges számításal 7000 forintba kerülne; miután Leitzner Gyula mérnök nyilatkozata szerint annak keresztülvitele ugy ezélszerűségi, mint közbiztossági szempontokkal ellentétbe nem jön: ajánlják, annak kijelentése mellett azonban, hogy a nyugoti falon mutatkozó repedésnél, valamint az ujonnan építendő és régóta fenálló falak találkozásánál az építés alkalmával a legnagyobb vigyázattal járjanak el.

A szendrői lelkesznek esperesünkhöz beadott jelentése szerint azonban az egyház tágjai meggyőződévén arról, hogy a templom régi falai nagyon gyengék, azokból valamit meghagyni nagyon ezélszerűtlen volna, e tervről is lemondanak és a Miklós Ödön világi tanácsbíró által készítettett terv szerint óhajtának templomot építeni.

Az egyháztágok ezen újabb megállapodása tudomásul vétetik; utasíttatik egyszersmint előjáróság, hogy a tervet és költségvetést az elnökséghez haladéktalanul terjeszsze be, a ki aztán intézkedni fog arról, hogy a szakaszbeli tanácsbírák — egy, az egyház költ-

ségén a kir. építészeti hivataltól felkért mérnök szakértővel — a helyszínén az ügyek megvizsgálására megjelenjenek s eljárásuk eredményét tavaszi gyűlésünkre terjeszszék fel.

18] Az egyházi építkezéseknél eddig meritett tapasztalatokból kiindulva, határozatilag kimondja közgyűlésünk,

hogy czentul minden új és nagyobb építkezéseket minden egyház bejelenteni köteles a szolgabírói hivatalnak s csakis a polgári hatóság intézkedésének megtörténte után adatik meg az építkező egyházaknak az egyházi helybenhagyás.

19] Olvastatott a Dédesben tartott tavaszi közgyűlés j.-könyvének 35-ik pontja értelmében Apostol Mihály varbói lelkész kérelmére, a varbói egyházban állítólag létező rendetlenségek felderítése és megvizsgálása végett kiküldött tanácsbírák jelentése, mely szerint:

1. A volt énekkar pénzügyének megvizsgálásával az alapító levélből kitűnvn az, hogy a varbói énekkar magán kedvtelésből alakult társaság volt; az mint ilyen, egyházi felügyelet és számadás alá nem vonható; az általuk gyűjtött és tőkésített összeg az egyház részére nem követelhető, annyival inkább, mivel a jelen volt tagok kijelentették, hogy az énekkart ismét felállítják s annak tőkáját semmi-féle egyházi célra át nem engedik.

2. Apostol Mihály vádiratában erősen hangsulyozván, hogy a Fodor Péter volt gondnok 1894. jan. 24-én beterjesztett számadásának felülvizsgálására küldött egyházmegyei küldöttség a presbyteri határozatok ide vonatkozó pontjait figyelmen kívül hagyta; nevezett gondnok számadása átvizsgáltván, kitűnt:

a) az iskolai építési kivetésből 54 forint a hiveknél hátrálékban maradt; ezen összeget Fodor Péter volt gondnok sem be nem hajtotta, sem a hátrálék kimutatást új gondnoknak át nem adta. Utasított azért volt gondnok, hogy a kimutatást új gondnoknak adja át, gondnok pedig annak az egyház javára leendő behajtására felhivatott;

b) a presbyteri gyűlés azon határozatának, hogy az új iskola kerítési költsége azoktól szedendő be, kik a régi iskolai kerítés költségeit viselték, Fodor Péter nem tett eleget; utasított azért gondnok, hogy a 45 frt kerítési költséget a lelkészszel egyetértve vesse ki az illetőkre és azt az egyházi pénztár javára szedje be;

c) az 1894. évi őszi közgyűlésünk j.-könyvének 18 sz. a. határozatában Fodor Péter terhére megállapított 29 frt 70 krt, valamint a kőműves munkákért szerződésen felül fizetett 30 frtot, mai napig sem fizette vissza az egyháznak; ezekre nézve úgy Fodor Péter, mint presbyterium azt állítják, hogy a számadást vizsgáló küldöttség méltányolva a kőműves munkatöbbletet, a j.-könyv lezárása után úgy nyilatkozott, hogy azok törölve lesznek.

d) Fodor Péter volt gondnok 9 frt iskolamulasztási pénzt saját nyilatkozata és meggyőződése szerint is nem fizetvén be az egyház pénztárába: azt befizetni ígérte, s arra küldöttség által köteleztetett;

e) a presbyteri j.-könyvben kifogásolt többi kisebb kiadási összegek és szolgálmányok figyelmen kívül hagyandók

3. A templomot veszélyeztető árok teljes rendbehozatala csekély munkát igényel s annak megtételére presbyterium utasított.

4. A templomi székekre történt kivetés elfogadható nem lévén, a presbyterium új alapon fog kivétést eszközölni.

5. Apostol Mihály lelkész kijelentette küldöttség előtt, hogy a tavaszi egyházmegyei gyűlésre beadott vádiratán keresztül vonuló ironikus hangórt, a mennyiben az a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés tekintélyére s méltóságára sértőleg hatott: bocsánatot kér.

A küldöttségnek az énekkar pénzéről, a templomot veszélyeztető árok rendbehozataláról, az iskola-kerítés feletti intézkedésről, a szándékolt kivetés mikénti eszközzéséről és Apostol Mihály bocsánatkéréséről beterjesztett jelentése tudomásul vétetik.

Az építési kivetésből a Fodor Péter gondnoksága idejéből felmaradt 54 frt hátrálékról szóló kimutatásnak a lelkész kezéhez leendő átadására; a 9 frt iskolamulasztási pénznek az egyház pénztárába leendő befizetésére Fodor Péter volt gondnok anyagi felelősség terhe alatt, 15 napi záros határidő alatt köteleztetik; lelkész pedig mindezeknek megtörténtéről jelenéstételre utasittatik. Amennyiben pedig az 1894. évben Varbón járt küldöttség utólagosan beigazolta, hogy a Fodor Péter általa beszámított, de az ő terhére megállapított 29 frt 70 kr. és 30 frt összegek a szerződésen felül teljesített munkákért általa csakugyan kiadatott: ezeknek megfizetése alól Fodor Péter volt gondnok felmentetik.

20] Tavaszi közgyűlésünk j.-könyvének 68-ik sz. alatti határozatában utasítván a szilvási egyház előljáróságát, hogy templomát a „Fonciere pesti biztosító-társaság“-nál tűz ellen — a főtiszteletű egyházkerület által elfogadott kules szerint — biztosítsa, s annak megtörténtével 30 nap alatt tegyen jelentést az esperesi hivatalnak: lelkész jelenti, hogy a szilvási presbyteriumnak 1895. év május 26-án tartott ülésében hozott határozata értelmében felhívta feleletadásra a fentemlített társaságot az iránt, vajjon a villám által okozott károkat és rombolásokat — mint tűzkárt — megtéríteni hajlandó-e? ha igen, azon esetben a biztosítást haladéktalanul eszközölni fogják.

Egyházmegyénknek ezen ügyben hozott határozatát nem foganatosítván, sem eljárásuk eredményéről a kitézött határidő alatt jelentést nem terjesztvén be: egyházmegyénk határozatának foganatosítására lelkész és gondnok újólág szigoruan utasítottak s eljárásuk eredményéről 30 napi záros határidő alatt 30 frt birság terhe alatt az esperesi hivatalhoz beadandó jelentéstételre köteleztetnek.

21] A szentpéteri járás főszolgabirójának hivatalos átírata alapján egyházmegyénk esperese ^{287 sz.} 1896. a. kelt hivatalos megkeresésében felhíván a szilvási egyház előljáróságát, hogy az iskolában tapasztalt hiányok megszüntetéséről haladéktalanul intézkedjék: lelkész beterjeszti az ezen tárgyban tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyvét, mely szerint a templom-javitásból felmaradt s a hiveket terhelő adósság

miatt, másrésről pedig éppen a tehetősebb gazdákat ért nagy tűz-kár miatt, az iskola teljes átalakításának terheit — a mi 3000 frtba kerülne — a hívek jelenben nem bírván meg: azt ez idő szerint — ámbár iskolájuk ügyét szívéükön viselik — nem hozhatják egészen rendbe; a halasztást nem tűrő javításokat azonban, mint az iskola tetőzetének új fedőléssel való ellátását, mintegy 200 forint értékben eszközölték.

Tudomásul vétetik; de egyszerszint felhivatik az egyházlátogatóság, hogy az eszközölt javításokról meggyőződést szerezzen s a tapasztaltakról közgyűlésünkre jelentést terjesszen be.

22] Egyházmegyénk múlt tavaszi közgyűlése jegyzőkönyvének 44-ik pontjában a gyámügyi választmányt azzal bizta meg, hogy a megalakítandó országos lelkészi gyámúttal szemben készítsen javaslatot az egyházmegyénkben létező régi és új gyámúttal vonatkozólag.

A gyámügyi választmány megbízatásának eleget téve, következő javaslatot terjesztő elő:

1. Miután az országos ev. ref. lelkészi özvegy-árva gyámintézet alapszabály-tervezetének 30-ik pontjában a hasonló célú egyházmegyei intézetek fenállása, illetve fentartása kizárva nincs, az egyházmegyénk kebelében levő gyámügyi intézménynek fentartása továbbra is ajánlatik, úgy azonban, hogy a régi és új gyámúttal jövőre egyesítessenek, a következő módok mellett:

a) A régi gyámúttal szemben jelenleg számszerint nyolcz jogosult részére évi járadék fejében személyenként 35, azaz harminczöt o. é frt lenne megállapítandó, azon világos megjegyzéssel, hogy ezen összeg a jogosultak számának kevesbedése esetén sem változhat.

b) Tekintettel arra, hogy az országos papi özvegy-árva gyámintézet részére belépti-díj ezimén kötelezett 10% lelkészi jövedelem befizetése által a lelkészekre újabb és nagyon jelentékeny teher járul, az egyesített gyámúttal tőkájéből és időközi kamataiból lenne befizetendő az előirt 3 év alatt és egyenlő elosztás mellett azon 3498 frt 49 kr., mely a kiemelt 10% ezimén egyházmegyénk lelkészeinek fizetés után jár.

c) Miután a régi gyámúttal az új gyámúttal való egyesítése által a b) pont alattiban javasolt befizetés mellett is az új gyámúttal tőkéje 3000 frtnál nagyobb összeggel fog gyarapodni, a régi gyámúttal irányában jogosultak illetményei az egyesített gyámúttal tőkéit, illetve jövedelmeit első sorban terhelik, önként értetvén: hogy az ezek után fennmaradó minden többi jövedelem az új gyámúttal jogosultjainak javára esik.

d) Az egyesített gyámúttal ügyei a jelenleg érvényben levő papi özvegy-árvatár alapszabályai szerint lennének kezelendők.

2. Az 1890. aug. 28-án megerősített gyámúttal alapszabályainak 31-ik pontja érvényen kívül helyezendő.

3. A 1. a) b) c) d) pontjaiban javaslatba hozott elvi megállapo-

dásoknak számadatokkal leendő megvilágítása czéljából Svingor József e. m. dékán előterjesztés tétellel megbizatik.

Az egyházmegyénkben létező lelkészi értekezleti kör Svingor József egyházmegyei dékán javaslatára az országos lelkészi gyántár alaptőkéje gyanánt lelkészeink által fizetendő évi jövedelmök 10°/_o összege kiegyenlítésére vonatkozó választmányi javaslatot akként kívánja módosítani, hogy egyesítendő gyántárunk minden lelkészért oly összeget fizessen ki az országos gyántár 10°/_o-os alaptőkéül, mely összeg az összes lelkészek által egyházmegyei két gyántárunkba alaptőkéül befizettetett, a még esetleg hiányzó összeget pedig minden lelkész köteles felülfizetni.

Továbbá ugyancsak dékánunk javaslatára kimondani kéri :

1. Az új gyántárhoz, illetve majd az egyesített gyántárhoz jogosultak illetménye az 1895., 96, 97, 98-ik-évekre 100—100 frtban állapíttassék meg, először is azon oknál fogva, mert míg az egyesített gyántárt az országos gyántárba való fizetés terheli, addig az özvegyek illetményének kiszámításánál, az alapszabályok 11, 14, 15. §-ai szerint eljárni lehetetlen és másodszor, mert az özvegyi jutalék már e folyó évre is, ha azt az új gyántár jövedelméből az alapszabályok értelmé szerint kiszámítjuk: 101 frt és 43 krt tesz.

2. Mindazon lelkészek, a kik a régi és az új gyántárnak jelenleg tagjai s a kikért az országos gyántárba a 10°/_o-os belépti díj az egyesített gyántárból fizettetik: névszerint soroltassanak fel az egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvében s mondassék ki ott, hogy az utánok következő lelkészek az országos gyántárba a 10°/_o-os belépti-díjat már a saját erszényökből tartoznak fizetni, miután ők a régi gyántárnak nem voltak tagjai.

3. Mondassék ki az, hogy a régi gyántárba való fizetés a folyó 1895-ik évvel megszűnik és egyszersmind bezárul az új gyántári 5°/_o-os belépés ciklusa. Az 1896-ik évvel pedig megkezdődik az újonnan belépőkre a 10°/_o-os belépési ciklus, az alapszabályok 8. §-ának a) pontja szerint.

Bár az újonnan belépőkre az új gyántári 10°/_o-os befizetés, az országos 10°/_o-os fizetés mellett — terhesnek látszik, — de tekintve azt, hogy ők már egyszerre egy 15000 frtos tőkének jutnak birtokába: szívesen fizethetik azt és hivataloskodásuk első évében, a mikor még őket a családfenntartás gondjai sem terhelik, ezen fizetést könnyen is megbirják.

Közgyűlésünk ezen fontos, lelkészeink családja jövőjét érintő ügyre nézve, annak tüzetes megvitatása után következőleg határozott :

Gyántári választmány javaslatát a lelkészi értekezleti gyűlés módosításával fogadja el; továbbá elfogadja dékánunk által fentebb 1., 2., 3. pont alatt javasoltakat is és gyántáraink jövőjére s az azokhoz jogosultakra nézve elhatározza:

1. Az egyházmegyénk kebelében fenálló régi és új gyántár

az országos gyántár megnyiltával egyesítettik, a következő módzatok mellett:

a) A régi gyántár jövedelméhez jelenleg jogosult 8 özvegy évi illetéke 35 azaz harminczöt o. é. frtban állapittatik meg, azon világos megjegyzéssel: hogy ezen összeg a jogosultak számának kevesbedése esetén sem változhat.

b) Az egyházmegyénk kebelében szolgáló lelkészekért a megalkotandó országos lelkészi özvegy-árva gyámintézet 10%-os alaptökéjeül oly összeget fizet be egyesített gyántárunk tőkéje és kamata: mely összeget lelkészeink meglevő s egyesítendő két gyántárunkban alaptőke czimen befizettek, az évi jövedelme 10%-áig hiányzó összeget mindenik lelkészünk maga fizeti meg, mely összeg dékánunk által kiszámítandó, nyilvántartandó és az egyházlátogatásnak kimutatandó.

c) Az új gyántár alaptökéje az egyesítés által a b) pont alatti befizetés mellett 4000 frtnál nagyobb összegű tőkével fog gyarapodni, azért a régi gyántár jövedelméhez jogosultak a) alatt meghatározott illetményei az egyesített gyántárak tőkéit, illetve jövedelmeit első sorban terhelik.

d) Az új gyántár, illetőleg egyesített gyántár jövedelméhez jogosultak évi illetéke 1895—96., 97—98. évekre a meglevő új gyántári alapszabály 16 §. 2-ik bekezdés értelmében 100 frtban állapittatik meg.

e) Az egyesített gyántárak ügyei az eddig érvényben volt új özvegy-árvatár alapszabályai szerint kezeltetnek.

f) Mindazon lelkészek, a kik a régi és új gyántárnak jelenleg tagjai, s a kikért az országos gyántárba 10%-os belépti-díj czimen fizet az egyesített gyántár, névszerint felsorolandók az egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvében a helyettők fizetett összeggel együtt; az utánok következő lelkészek, az országos gyántárba a 10% os belépti-díjat már a sajátjokból tartoznak fizetni, mintán ők az egyházmegyénkben fenálló gyántáraknak nem voltak tagjai.

g) A régi gyántárba való fizetés a folyó 1895-ik évvel megszűnik, egyszersmind bezárul az új gyántári 5%-os belépti ciklus. Az 1896-ik évvel megkezdődik az újonnan belépőkre a 10%-al belépés ciklusa, az alapszabályok 8. §-ának a) pontja szerint.

2. Az 1890. aug. 20-ik napján megerősített gyántár alapszabályainak 31-ik pontja érvényen kívül helyeztetik.

23] Tavaszi közgyűlésünk 51. jkvi pontja szerint Réthy Bertalan szentjakabi tanító — a reá fegyelmi uton kiszabott 25 frt bírságból fizetetlen maradt — 10 frt kifizetésére s annak nyugtával igazolására utasítottott.

Mintán nevezett tanító ebbeli kötelezettségének eleget nem tett: az ügy — a hátrálékban levő 10 frt bírság végrehajtása céljából — Vattay Bertalan egyházmegyei ügyészhez tétetik át.

24] Ugyanazon közgyűlés 55-ik jkvi pontja szerint a mélt. Miklós Gyula ur által a finkei egyháznak felajánlott esere-ügy megvizsgálása végett kiküldött tanácsbírák Bartha Mihály és Szekrényessy Árpád jelentik, hogy

1. a felajánlott esérének az egyházi közgyűlés tagjai Varró János kivételével mind ellene nyilatkoztak, mint a mely — szerintök —

az egyházra nézve hátrányos, a mennyiben a cserébe felajánlott nagy épület fenntartását a csekély jövedelemmel bíró egyház nem bírja meg.

2. Miklós Gyula ur csere-ajánlata az 1894. évi május 14-iki presbyteri ülésben, valamint az ugyanazon év május 27-én tartott közgyűlésben sem fogadtatott el; így a Varró János presbyter által beadott vádlevél tartalma, hogy t. i. a cserét egyedül a lelkész ellenzte: valótlan.

Küldöttség jelentése tudomásul vétetik.

Miután azonban küldöttség szóbelileg jelenti, hogy Miklós Gyula ur részéről utólagosan, vagyis a jegyzőkönyv felvétele után, ugyancsak szóbelileg oly ajánlat tétetett, mely az egyházra nézve határozottan előnyösnek látszik: ennél fogva

egyházmegyei közgyűlésünk felhívja a cserét felajánlott Miklós Gyula urat, hogy az egyházmegyei küldöttség előtt nyilvánított s a finkei egyházra nézve kedvező ajánlatát, szíveskedjék írásba foglalva megtenni s az edelény-finkei lelkészi hivatalhoz — további eljárás céljából — megküldeni.

25[Ugyanazon közgyűlés 56. jkvi pontja szerint: a ládbesenyői, szendrőládi, szendrői, rudobányai, szuhogyi, szilvási, kazai, ~~damaki~~, vámosi, mályinkai, nekézsenyi egyházak presbyteriumai utasítottak, részben jótállókkal és tanukkal el nem látott, részben más tekintetben szabályszerűtlenül kiállított kötvényeiknek szabályszerű kiállítása, esetleg a tőke behajtására s intézkedéseiknek jelen közgyűlésünkre való betérjesztésére.

A ládbesenyői egyház jelenti, hogy az egyház kötvénye jótállókkal ellátatott.

Jelentése jóváhagyólag tudomásul vétetett.

A s.-vámosi egyház a kötvények rendezésére — a jövő tavaszi közgyűlésig — halasztást kér.

Közgyűlésünk nem látván semmi okát vagy szükségét annak, hogy a kötvények rendezése tavaszi közgyűlésig halasztásuk: e kérelemnek helyt nem ad; hanem szigorúan utasítja a s.-vámosi presbyteriumot, hogy a kötvények az egyházlátogatás idejéig jótállókkal elláttassanak. Ezen ügy megvizsgálása az egyházlátogatás figyelmébe ajánlatik.

A szendrőládi, szendrői, rudobányai, szuhogyi, szilvási, kazai, ~~damaki~~, mályinkai, nekézsenyi egyházak presbyteriumai, mint a melyek jelentéstételre hívatlak fel s azt elmulasztották: megrovnak s 10 frt bírság terhe alatt köteleztetnek haladéktalanul, a kötvényeknek szabályszerű kiállítása, esetleg a tőke behajtására s a jegyzőkönyv megérkeztétől számított 30 nap alatt az esperesi hivatalhoz teendő jelentéstételre.

26[Ugyanazon közgyűlés 57-ik jkvi pontjában foglalt utasítás folytán a borsodi egyház jelenti, hogy az eltávozott tanító, Fejérváry 29 frt adóhátralékból 25 frt kifizettetett;

a bodvai gondnok jelenti, hogy a tanítót terhelő 93 frt tanítói nyugdíjilleték és tanítói adóból 65 frt kiegyenlítettett, a felmaradt tartozás kifizetését pedig a gabona fizetésből fogja eszközölni.

Némedy József dédesi lelkész jelenti, hogy adóhátráléka törlesztése végett 140 frt földhaszonbért a gondnok kezelése alá bocsátott.

A nekézsenyi egyház jelentésében hátrálékban lévő egyenérték-illeték, tanítói adó s nyugdíjilleték kifizetésére nézve halasztást kér.

Mindezen jelentések azon ismételt s szigorú meghagyással vétetnek tudomásul, hogy a még fizetetlen levő összegek a jövő egyházlátogatásig kiegyenlítettessenek s igazoltassanak.

A mályinkai, bábonyi, ivánkai, kápolnai s borsodi egyház — az egyházat terhelő 40 frt adót illetőleg — az elrendelt jelentéstétel elmulasztásáért megrovatnak s 10 frt bírság terhe alatt utasítatnak, hogy egyház-, lelkész és tanítói terhelő mindennemű adó-, egyenérték s tanítói nyugdíj tartozásaikat haladéktalanul kifizessék s erről az esperesi hivatalnak jelentést tegyenek a jegyzőkönyv vételétől számított 30 nap alatt.

A bánfalvi egyház utasítatik, hogy az egyenérték-illeték tárgyában tett felfolyamodás miben léttéről, legkésőbb az egyházlátogatás alkalmával jelentést tegyen.

27] Ugyanazon közgyűlés 59-ik pontjának utasítása folytán a ládbessenyei egyház jelenti, hogy 50 frt tőke tartozása utáni 2 évi kamat-fizetési kötelezettségének nem tehetett eleget s erre nézve halasztást kér.

A halasztás november 1-ig megadatik; utasítatván a presbyterium, hogy a jelzett időre a hátrálékos kamatot kifizesse s erről az esperesi hivatalhoz jelentést tegyen. Ugyanerre kötelezetnek: a nekézsenyi, velezdi, ~~demaki~~ és meszesi egyházak előjárói és pedig 10 frt bírság terhe alatt; egyszersmind az elrendelt jelentéstétel elmulasztásáért megrovatnak.

28] Ugyanazon közgyűlés 64-ik pontja szerint a ládbessenyői egyházban az adókönyvek, kirovások, befizetések a lehető legrendetlenebb módon kezeltetvén: lelkész és gondnok az egyház ügyei rendezésére s annak megtörténtéről jelen közgyűlésünkhöz jelentéstételre — felelősség terhe alatt — utasítottak.

Lelkész és gondnok jelentik, hogy e meghagyásnak a legjobb akarat mellett sem tehettek eleget s erre nézve halasztást kérnek.

A jelentés azon ismételt, szigorú utasítással vétetik tudomásul, hogy a fentebbi meghagyásnak haladéktalanul elég tétessék s a jegyzőkönyv vételétől számított 30 nap alatt az esperesi hivatalhoz jelentés adassék be és pedig felelősség terhe alatt.

29] Ugyanazon közgyűlés 67-ik jkvi pontjában a tardonai egyház gondnoka felelősség terhe alatt utasított, hogy a lelkész fizetéséből 100 frtot foglaljon le s abból fizesse ki első sorban a lelkészt terhelő 20 frt 96 kr. adót, aztán az egyházi pénztárral szemben fennálló 73 frt 72 kr. adósságból már esedékessé vált 25 frtot; a felmaradó összeget pedig lelkésznek új gyámtári tartozása fedezésére fordítsa.

Miután gondnok e követelésekből csak lelkésznek gyámtári illetékét fizette ki és pedig 3 frt híján: gondnok ezen hiánynak, úgy szintén a 20 frt 96 kr. adóhátráléknak és az egyházzal szemben

73 frt 72 kr. tartozásnak f. év november hó 1-ig leendő kifizetésére s annak az esperesi hivatalnál nyugtákkal igazolására — 10 frt birság terhe alatt — utasítatik.

30] Ugyanazon közgyűlés 69-ik jkvi pontjára vonatkozólag Némegy József lelkész jelenti, hogy a meghagyásnak elég tétetett, a mennyiben a tapolcsányi egyház magtári számadása rendes számadó könyvbe vezetetik.

Lelkész ezen jelentése tudomásul vétetvén, egyszersmind az egyházlátogatóság megbizatik, hogy arról meggyőződést szerezzen.

31] Némegy József dédesi lelkész a tavaszi közgyűlés 70-ik jkvi pontja 1-ső kikezdése alatt foglalt utasításra nézve jelenti, hogy a dédesi egyház anyakönyvei rendbehozattak.

Jelentése tudomásul vétetik.

A 2-ik kikezdésben foglalt utasításra nézve pedig jelenti, hogy a tanszerek egy része beszereztetett, egy része az isk. év beálltával fog beszereztetni; iskolai padok azonban még nem készítették, mivel ily tetemesebb kiadást az egyház pénztára nem volt képes fedezni; de igekezni fog presbyterium e hiányt is mielőbb elenyésztetni.

Ujólág s szigoruan meghagyatik a presbyteriumnak — ki-mondatik a felelőség reá ismét — hogy a még szükséges tan-eszközöket haladéktalanul beszerezze, az iskolai padokat elkészíttesse; ez ügyre az egyházlátogatóság figyelme felhivatik.

32] Egyházmegyénk folyó év tavaszán tartott közigazgatási birósági ülése 2-ik jegyzőkönyvi pontjában hozott végzése folytán a lászlófalvi egyház presbyteriuma beterjeszti a Klein Lipót és Zsigmond földbirtokosoktól 7 lászlófalvi egyháztág által vásárolt ingatlanok után a lelkész és tanító fizetéseül megállapított évi többlettel kijavított lelkészi és tanítói díjlevelet.

A beterjesztett díjlevelek azon utasítással küldetnek vissza a lászlófalvai egyház presbyteriumához, hogy miután azokba az egyház belhivatalnokai haszonélvezetében levő földek bejegyezve nincsenek, ezen hiány pótlandó s az így kiegészített díjlevelek 3 példányban a legközelebbi egyházlátogatóságnak kézbesítendőek lesznek.

Ez ügygyel összefüggőleg indítvány folytán

az egyházak presbyteriumai utasítatnak, hogy lelkészi és tanítói díjlevelüket ujonnan szerkesztve, az esetleg történt változásokat abba bevezetve, a főtiszt. egyházkerület folyó évi tavaszi közgyűlése 59-ik, egyházmegyénk jelen gyűlése 11-ik jegyzőkönyvi pontjának figyelemben tartása mellett, 3 példányban, egészen hiteles alakban állítsák ki, úgy, hogy az egyházlátogatóság azokat beszedhesse.

33] Olvastatott Vladár József lelkész-tanácsbíró levele, melyben a midőn szives köszönetet mond egyházmegyénknek az iránta többszörösen tanusított bizalomért, változó egészségére hivatkozva, tanácsbírói állásáról ismételten lemond.

Közgyűlésünk a midőn őszinte sajnálattal veszi tudomásul távozni akaró tanácsbírája ismételt lemondását s azt elfogadja,

egyszersmint elismerésének ad kifejezést iránta közügyeink körül tanusított hű sáfárkodásáért, a megüresedett tanácsbírói állásra a szavazást elrendelte, a szavazatok beadásának határidejéül folyó év november 30-ik napját tűzi ki.

34] Olvastatott egyházmegyénk tanügyi bizottságának jegyzőkönyve, melynek

3-ik pontja Csizmadia Jenő elnöknek nagy gonddal összeállított — iskoláink anyagi és szellemi állapotát feltüntető — jelentését foglalja magában; melyből kiemelendők:

Egyházmegyénkben a szentpéteri 3-ik iskola szervezése után 58 iskola van; ezekben 41 rendes, 7 ideiglenes, 5 lelkész-tanító működik. 5 iskolában nincs tanító.

Egyházak lélekszáma: 25011.

A 6—12 éves tankötelesek száma: 1583 fi, 1547 nő; összesen 3130. Ismétlő iskola-kötelesek száma: 587 fi, 576 nő; összesen 1163. Felsőbb iskolába jár: 11; idegen iskolába 2; más vallásúak iskoláinkba jártak: 158-an.

VI osztályú iskola volt 31 (múltban 28); V osztályú 17; IV osztályú 7; II osztályú: 1 (szentpéteri kisebb fiiskola.)

Kitűnő iskola van 17, u. m. Szilvás, Visnyó, Bánfalva, Velezd, Kaza, Kazincz, Parasznya, Szentpéteren mind három, Ecseg, Bábony, Hangács, Szendrő, Szendrő-Lád, Szuhogy, D.-Horváth.

Dicséretes 28; u. m. Martonyi, Szalonna, Rakacza-Szend, Dövény, F.-Nyárad, F.-Kelecsény, Rudobánya, Hegymeg, Lak, Balajt, Szakácsi, Nyomár, Ziliz, Borsod, Böldva, Vámos, Lászlófala, Kápolna, Radistyán, Alacska, Berente, F.-Barczika, Ivánka, Vadna, Bánhorvát, Barcza, Dédes, Tardona.

Kielégítő 12, u. m. Nekézseny, Ózd, Mályinka, Tapolesány, Varbó, Kondó, Finke, Edelény, Ládbessenyő, Damak, Szentjakab, Abod. A meszesi iskola szünetelt, mivel a fala ki volt dülve s tanító sincs.

A tanítói lakok közül 8 rossz, u. m. Mályinkán, Barczán, Radistyánban, Lászlófalván, Rudobányán. Szendrőben, Abodon, Meszesen.

A tanterem nem törvényszerű 10 helyen: Meszesen, Abodon. Ládbessenyőn, Lászlófalván, Alacsán, Berentén, Tapolesányban, Dédesen, Mályinkán, Szilváson.

Felszerelés hiányos 32 helyen: Martonyi, Szalonna, R.-Szend, Szentjakab, Dövény, Nyárad, D.-Horváth, Szuhogy, Kelecsény, R.-Bánya, Hegymeg, Damak, L.-Bessenyő, Hangács, Nyomár, Ziliz, Borsod, Edelény, Finke, Böldva, Vámos, Bábony, Szentpéteren a kisebb fi, Kápolna, Kondó, Radistyán, Varbó, Berente, Ivánka, Vadna, Barcza, Tardona.

Semmi felszerelés nincs: Mályinkán, Dédesen, Tapolesányban, Alacsán, Lászlófalván, Szakácsiban, Abodon.

Iskolai alap földben: 32 h. 1104 □ öl, pénzben: 1047 frt 60 kr.

Faiskola rendezett 12 helyen; 3 helyen nincs faiskola.

A testgyakorlat 37 iskolában taníttatik eszközök nélkül; torna-szerekkel sehol.

A tanítói fizetések összege: 21,660 frt 14 kr.

Az ez évi körlátogatás alkalmával első ízben használt táblás ki-mutatás adatai következők;

Az írásbeli dolgozatok kifogás alá eshetősége tapasztaltatott: Varbón, Radistyánban, Dövényben.

Értelemfejlesztés és könyvnélkülizés nem karöltve hajtottak végre: Nekézsenyben, Ózdon, Varbón, Kápolnán, Radistyánban, szentpéteri leányiskolában, Finkén, Nyomáron, Damakon, Nyárádon, Dövényben, Szentjakabon, Martonyiban, Abodon.

A tananyag fel nem dolgoztatott: Nekézsenyben, Ózdon, Ivánkán, Barezikán, Berentén, Alaeskán, Varbón, Radistyánban, Komlón, Lászlófalván, Vámoson, Boldván, Finkén, Edelényben, Borsodon, Zilizen, Nyomáron, Szakácsiban, Ládbessenyőn, Damakon, Nyárádon, Dövényben, Szalonnán. 23 iskolában.

Roszaló kifogás alá esnek: Abod. Szentjakab, Nyomár.

Nem életkor szerint osztattak be a növendékek: Dédesben, Tapolesányban, Bánhorváton, Varbón, Kondón, Ládbessenyőn, Damakon, Szentjakabon.

Fegyelemhiány tapasztaltatott: Varbón, Kondón, Ládbessenyőn, Damakon.

Az énektanításra nem fordítottak kellő gondot: Ózdon, Tapolesányban, F.-Nyárádon.

Tankönyvek hiányoztak: Tapolesányban, Kazán, Varbón, Szentpéteri kisebb fi-isk., Zilizen, Abodon.

Nem az elrendelt tankönyvek taníttattak: Tapolesányban, Szendrő-Ládon, Balajton, Damakon, Hegymegen, Abodon.

Nem a törvényes időben nyitattott meg az iskola: Damakon a tanító betegsége miatt. Meszesen egész évben szünetelt.

Járvány miatt szünetelt az iskola: Szilváson 10 napig, Nekézsenyben 9 napig, D.-Horváton 10 napig, Szendrőben október hóban.

Az A) B) C) naplók közül hiányoznak: Nekézsenyben az A és C; Mályinkában, Berentén, Varbón, Ládbessenyőn mind a három; Radistyánban, Kondón, Boldván, Finkén, Edelényben, Borsodon, Zilizen, Nyomáron, Hangácsoson a B), Szakácsiban a C), Damakon az A) és C)

Mulasztások észleltettek: Szilváson, Nekézsenyben, Mályinkában, Edelényben, Szendrőn betegség miatt; Tapolesányban, Vámoson, Boldván, Zilizen, Hangácsoson, Szalonnán, Abodon, Damakon a szülők hanyagsága miatt.

A mulasztások meggátlása végett semmi intézkedés nem tétetett: Szakácsiban, Sz.-Ládon, Balajton, Lakon.

Órarend nincs: Tapolesányban, Berentén, Varbón, Radistyánban, Kondón, Ládbessenyőn, Damakon, Szentjakabon, Abodon.

Felsőbb iskolába járnak: Szilvás, Nekézseny, Szendrő-Lád. Kelecsény, Szuhogy és D.-Horvátról.

Idegen iskolába jártak: Kelecsényben és Ládbessenyőn.

Javítás és beruházás történt: Szilváson az iskola újra fedetett: Visnyón kút ásatott, Bánhorváton az iskolaépület a tanteremmel együtt renováltatott, felszereltetett, Velezden tanszerek vétettek, Ivánkán 100, Kondón 180 frt értékig történtek javítások, Kápolnán a tanterem felszereltetett, Szentpéteren a nagyobb fi- és a leányiskolának természetrajzi ábrák vétettek, a kisebb fiiskolába székek készítették, Ecseden taneszközök vétettek, Bábonyban az iskola körülkerített. Zilizen, Kelecsényben térképek, Szendrőben fisharmonium vétetett.

Szegény tanulókról lehetőleg gondoskodva van mindenütt. Bánfalván e célra alapítvány is van.

Iskolai könyvtár csak 9 helyen van: Szilváson, Visnyón, Ózdon, Tardonán, Bánfalván, Velezden, Parasznyán, Lászlófalván, Ecseden.

A Néptanítók lapja nincs megőrizve: Zilizen, Vadnán, Szakácsiba pedig nem jár.

A tanítói fizetések nem folynak be pontosan: Szilváson, Barczán, Parasznyán, Varbón, Rudobányán, Szendrőn, Kápolnán, Lászlófalván, Szentpéteren mindkét fiiskolában, Zilizen, Szakácsiban, Rakacza-Szenden.

Ezen jelentés azon utasítással vétetik tudomásul, hogy a hol hiányok tüntettek fel, igyekezzenek azokat az illető iskolaszékek, illetőleg egyházi előljárók s tanítók megszüntetni.

Az 5-ik jkvi pont alatt pártolólágg terjeszti fel tanügyi bizottság a tanító-egylet közgyűlésének következő indítványát: „A tanköteles gyermekek szept. 15-ig mulhatlanul iskolába adassanak; ellenesetben egy tanító se legyen arra kötelezhető, hogy akár egyik, akár másik hanyágg szüle gyermekét évközben iskolájába befogadjá.“

Közgyűlésünk elismeri, hogy a tanítás sikerét nagyban hátráltatja a növendékeknek a törvényes időn túl s időközönként való beiratása s ugyanazért — éppen a sikeres tanítás szempontjából óhajtja, hogy minden tanköteles az iskolai év kezdetén, lehetőleg szept. 15-ig iskolába adassék, de mindamellétt nem kívánja mereven s feltétlenül kimondani azt, hogy évközben a gyermekek az iskolába semmi körülmények közt be ne fogadtassanak, mert ez által egyes esetekben — egyebek között — alkalmat szolgáltatnánk, sőt kényszeritenők a szüléket arra, hogy gyermeköket más felekezeti iskolába járassák. Ugyanazért közgyűlésünk megengedi, hogy az iskolaszék és tanító, a körülményeket figyelembe véve, alapos ok miatt, időközben is felvehessék — kivételesen — a növendékeket.

A 6-ik jkvi pontban foglalt indítványra vonatkozólag

közgyűlésünk kimondja, hogy az iskolaszékek — felelősség terhe alatt — gondoskodni kötelesek arról, hogy a szükséges tankönyvek, a helyi viszonyokhoz legmegfelelőbb úton s módon beszereztessenek.

A 10-ik jkvi pontból kifolyólag :

Tanügyi elnökség megbizatik, hogy a világi körlátogatók kéressenek fel az iskolák látogatására s a tanügyi bizottság ülésében való részvételre ; esetleg elmaradásukat az elnökségnél jelentésék be.

Indítvány folytán

kimondatik, hogy jövőben a tanügyi bizottság jegyzőkönyvében, a körlátogatók — tudomásul vétel végett — névszerint fel-tüntetendők.

35] Olvastatott a lelkészi értekezleti kör folyó év aug. 26-ik napján Edelényben tartott gyűlésének jegyzőkönyve, melynek 4-ik pontjában roszalását fejezve ki azon lelkészeink eljárása felett: kik az értekezleti gyűlést igazolatlanul mulasztják el, jövőben azoknak 2 frt birsággal leendő megbüntetését elhatározza.

Közgyűlésünk a lelkészi értekezleti gyűlés jegyzőkönyvéből a midőn a kör fejlődéséről örvendetesen vesz tudomást, egyszersmind az igazolatlanul mulasztó lelkészekre magállapított 2 frt birságot jövőre nézve törvényőre emeli.

36] Esperesünk előterjeszti: hogy a s.-kazai egyházban esperesi felügyeleti jogánál fogva megjelenvén, az egyház szabálytalan ügyeit, továbbá az egyház, valamint az egyházmegye pénztáránál a beteg lelkész terhére fennálló adósságot rendezze, s mindezeket sajó-kazai lakos Dobozy István tanácsbiránk szives közreműködésével teljesítette, a ki az ügyek további vezetése és ellenőrzésére magát szives készséggel felajánlotta, s egyszersmind biztosítást vállalt közgyűlésünk előtt az egyházmegyénk javára lelkészt terhelő 200 frt adósságért.

Esperesünk jelentése jóváhagyólag tudomásul vétetett, Dobozy István tanácsbirónak elismerés szavaztatott.

37] Az országos egyházi közalaphoz folyamodott egy egyház tőkéssegélyért, 4 egyház és 6 lelkész segélyért, mely beterjesztett kérvények következőleg intéztettek el:

a) A rudóbányai egyház tőkéssegélyt kér 4000 frtot.

Tekintve az egyház szegény voltát, minden egyházi épületeinek használhatatlan állapotát, első sürgősségi sorrendben ajánltatik 4000 frt tőkéssegélyre.

b) A rakacza-szendí egyház kér 140 frtot.

Tekintve az egyház szegénységét, hivei csekély számát, lelkészlaka megújítására ajánltatik 100 frt segélyre.

c) A felső-barczikai egyház kér 250 frtot.

Tekintve a hivek csekély számát, adósságai törlesztésére ajánltatik 100 frt segélyre.

d) A hegymegi egyház kér 600 frtot.

Az egyház szegénysége s néptelen voltára tekintve, templom, paplak és iskola javítására ajánltatik 250 frt segélyre.

e) A berentei egyház kér 200 frtot.

Tekintve az egyház és hivek szegénységét, iskola, tanítólak kijavitása, templom kerítése és paplak kipadozására ajánltatik 150 frt segélyre.

f) Reho János sajó-kazai lelkész kér 300 frtot.

Hosszas betegeskedése miatt támadt adósságai törlesztésére ajánltatik 150 frt segélyre.

g) Barna Gyula sajó-ivánkai lelkész kér 200 frtot.

Csekély fizetése miatt, melyből a nyugalmazott lelkész részére 200 frtot fizetni köteles, ajánltatik 100 frt segélyre.

h) Kerekes János felső-barczikai lelkész kér 200 frtot.

Családja betegsége miatt támadt orvosi és gyógytári költségei fedezésére ajánltatik 100 frt segélyre.

i) Horváth János rakacza-szendi lelkész kér 150 frtot.

Csekély fizetése s többszöri anyagi kárai miatt ajánltatik 100 frt segélyre.

k) Farkas József hegymegi lelkész kér 200 frtot.

Aszálytól szenvedett anyagi kárai miatt ajánltatik 100 frt segélyre.

l) Demeter János martonyii lelkész kér 100 frtot.

Adósságai törlesztésére ajánltatik 100 frt segélyre.

38] Olvastatott a nekézsenyi egyházi előljáráóság folyamodványa, melyben a terméketlenségig kihasznált tanítói földek bérbeadásáról szóló, hat évre kötött, a mellékelt haszonbéri szerződés megerősítését kérelmezik.

A betérjesztett bérleti szerződés azon záradékkal hagyatik jóvá, hogy a bérbeadásnál felvett árverési j.-könyvet lelkész az esperesi hivatalhoz 30 nap alatt terjessze be; bérlő a bérösszeget előre fizetni, s a bérleti határidő leteltével, a tanítónak vagy új bérlőnek a tavaszi vetést idejében megengedni köteles.

39] A nekézsenyi egyház előljáráósága, a hivek jóakaratóból és áldozatkészségéből megjavított és megújított tanítói díjlevél három — betérjesztett — példányát megerősíteni kéri.

A főtiszteletű egyházkerületre megerősítés végett felterjesztetik.

40] Rozgonyi László nekézsenyi lelkész arra kéri közgyűlésünket, hogy miután tanítójuk elköltözése miatt az iskolás gyermekek tanítását 1895. év április 17-től július 14-ig ő eszközölte, a szünidő alatt pedig az éneklést vagy maga végezte, vagy általa fogadott ember által végeztette: ezen időtartamra járó fizetést a tanítói fizetésből az egyház gondnoka által fizettesse ki.

Folyamodó kérelme indokánál fogva teljesítettik s utasittatik a nekézsenyi egyház gondnoka, hogy a 12 részre osztott tanítói fizetésből a lelkész által teljesített tanításért őt illető járandóságot fizesse ki.

41] Felolvastatott Apostol Mihály varbói lelkész folyamodványa, melyben a varbói egyháztagek által a lelkésznek és tanítónak évente

teljesíteni köteles közmunka megváltását tárgyazó s az egyházi közgyűlés által is jóváhagyott s 1895. év április 28-án hozott presbyteri határozat megerősítését kérelmezi.

E határozat szerint az igás erővel bíró gazdák 1 frt 35 krt, a gyalogok 89 krt fizetnek évente lelkésznek és tanítónak munkaváltáság czimén, fenti határozatban foglalt módon és időben; véget vetve az oly hosszú idő óta közöttük fenálló ellenségeskedésnek.

Közgyűlésünk a varbói egyházi közgyűlés által is elfogadott s presbyteri j.-könyv alakjában beterjesztett ezen munka megváltási egyezség-levelet megerősíti, azt a szerződő felekre kötelezőnek kimondja.

42] Olvastatott Rehó János s.-kazai — hosszú idő óta súlyos betegségben szenvedő — lelkész két rendbeli kérvénye, melyben az egyházmegyénél levő 200 frt adósságából valamit elengedni, vagy a fizetésre halasztást engedélyezni kér, egyszersmint segélyért is folyamodik.

Folyamodó lelkész kérelmének a 200 frtból leengedést, esetleg a fizetésre nézve halasztást kérő része nem teljesíthető; el fog azonban követni közgyűlésünk mindent, hogy sajnáru helyzetén minél nagyobb mérvű segélynyújtás által lehetőleg segítsen, s éppen azért az ő kérvényét a segélyosztó bizottság különös figyelmébe ajánlja.

43] Rehó János s.-kazai lelkész hét hónap óta tartó súlyos betegségére s abból eredő tetemes kiadásaira, népes családjára s a nyugalmazott lelkésznek évente fizetni köteles 80 forint terhére hivatkozással, a főtiszteletű egyházkerülethez írott s ott levő 65 frt adósságának elengedését, vagy segélyt kérő folyamodványát illetékes helyére felterjeszteni kéri.

Közgyűlésünk ismerve folyamodó lelkésznek a legnagyobb mértékben elszomorító helyzetét, a midőn a maga részéről is segítségére siet, és mindent meg fog tenni, hogy őt minél nagyobb segedelemben részesítse; ugyanakkor fentemlített kérvényét a főtiszteletű egyházkerületre a legmelegebb pártfogással terjeszti fel.

44] Dávid József hangács-nyomári lelkész a templom és torony javítására 100 frtot kivet és megerősítését kérelmezi.

A pótkivetés egyházi törvényeink értelmében a presbyterium és egyházi közgyűlés megegyező határozatából eszközöltetvén: megerősítettik.

45] Olvastatott Lesko László berentei lelkész folyamodványa, melyben, miután a hivek által lelkésznek teljesíteni köteles közmunka megváltását maguk között elintézni képesek nem voltak, e tárgyban közös megegyezéssel az egyházmegye intézkedését kérik.

A barátságos egyezség megkísérlésére nevezett egyházba Svingor József és Dobozy István tanácsbírák kiküldetnek, jelentésük jövő tavaszi gyűlésünkre bevaratik.

46] Dakó Lajos borsodi lelkész és Szabó Péter ugyanottani tanító az iránt kérelmeznek, hogy engedjék meg nekik, miszerint az edényi takarékpénztárban $4\frac{1}{2}\%$ -ot hajtó s az ő javadalmazásukat ké-

pező Ragályi György-féle 900 frtot tévő alapítványi tőkét onnan kivessék és magasabb kamatra biztos embereknél, két jótállóval ellátott kötvényekre elhelyezhessék.

A presbyterium és egyházi közgyűlés beleegyező határozata nem mellékelte, jelen kérvény a borsodi presbyteriumhoz érdemleges határozathozatal végett visszatétetik, s ha beleegyező határozatot hoz és a szándékolt intézkedés a végrendelet szellemével nem ellenkezik; megbizatik elnökség, hogy a presbyterium felelősségének kimondása mellett, az alapítványi tőkének a kívánt módoni kezelését engedélyezze.

47] Dakó Lajos borsodi lelkész, a lelkészi hivatal jövedelmét képező, de a Bódva folyó gyakori kiöntése miatt gyakran igen keves hasznot adó, mintegy 304 négyszög öl területű kert eladására engedélyt kér.

A kérvényben felhozott indoknál s azon körülménynél fogva, hogy ezen ingatlanért oly magas vételár — mint egy 400 frt — ígértetik, mely összegnek kamata a kert jelenlegi hasznát magasán túlhaladja: közgyűlésünk az eladásba elvileg beleegyezik; felhivatik azért lelkész, hogy az eladásról szóló szerződést a presbyterium és egyházi közgyűlés belenyugvó határozatával együtt tavaszi közgyűlésünkre terjeszse be.

48] Kőrössy István alacsikai lelkész panaszolja, hogy a községi előjáróság az ő tulajdonát, illetve javadalmazását képező kertben már előbb épített, de jelenben összeomlott jégvermet betömetni nem akarja, ugyanazért annak betömését elrendelni, esetleg annak újból felépítését betiltatni kéri.

Ezen panaszos ügy megvizsgálására Svingor József és Dobozy István tanácsbírák kiküldetnek, jelentésük tavaszi gyűlésünkre bevaratlik.

49] Horváth János r.-szendi lelkész arra kéri közgyűlésünket, hogy miután a szent-jakabi egyházhhoz tartozó debrétei egyházban állami iskola szerveztetett s oda izraelita vallásu tanító neveztetett ki, továbbá miután a nagy távolság miatt az ottani ev. ref. vallásu gyermekek vallásos oktatását ő nem eszközölheti: ezen kötelesség végezésével a szent-jakabi tanító bizassék meg.

Közgyűlésünk mielőtt ezen ügy érdemleges tárgyalásába bocsátkoznék, jelen kérvényt beterjesztőnek azon utasítással teszi vissza, hogy a szent-jakabi tanítóval egyetértve ezen ügy mikénti megoldását illetőleg, tavaszi gyűlésünkre javaslatot terjesszen be.

50] Vattay Bertalan egyházmegyei ügyész beterjeszti a tavaszi gyűlés óta általa elővitt peres ügyekről készített jelentését.

Tudomásul vétetik azon kijelentés mellett, hogy, miután Debreczeni Bertalan volt egyházmegyei ügyész a tavaszi gyűlés 45. számú határozatára még most em adott választ, annak megérkeztéről, esetleg elmaradásáról szóló jelentése jövő tavaszi gyűlésünkre bevaratlik.

51] Olvastatott Vadász Pál sajó-szentpéteri lelkész kérvénye, melyben hivatkozva arra, hogy miután ő mint a s.-szentpéteri malomjövődalemnek — hivatala után — $\frac{1}{6}$ részben élvezője, a malom értéké-

nek felemelése végett 883 frt 32 krt kifizetett: arra kéri közgyűlésünket, hogy ezen összeg 20 egyenlő részre felosztva, részére, illetve jogutódai részére oly formán biztosítsassék, hogy az utódai terhére a s.-szentpéteri ev. ref. lelkészi díjlevélre rávezetessék.

Kérelme indokainál fogva teljesítettik s a szentpéteri lelkészi díjlevél ezen tehernek a mellékletek alapján rávezetése végett a főtiszteletű egyházkerületre fölterjesztetik.

52] Felolvastatott az egyházmegye által, a vallás- és énektanításból tanjeggyel nem bíró tanítók megvizsgálására — az 1894. év őszén Kaposon tartott egyházkerületi közgyűlés j.-könyvének 34. szám alatti határozata értelmében kiküldött egyházmegyei bizottságnak 1895. év szeptember 3-án Bánhorváthon felvett jegyzőkönyve, mely szerint Kiss Sándor balajti tanító a „Hit- és erkölcstanból s annak módszeréből“, továbbá az „Egyházi énekből és annak tanítási módszeréből“ a vizsgát jó és jeles eredménnyel letette.

Tudomásul vétetik s ezen j.-könyvi pont — mint bizonylat — Kis Sándor tanítónak kiadatni határozatott.

53] Olvastatott a felső-kelecsényi egyház presbyteriumának közgyűlési jegyzőkönyvvel s költségvetéssel felszerelt kérvénye, melyben az egyház hiveire állami adójuk és család számok arányában — az egyház adóssága letörlesztésére és évi szükséglete fedezésére — eszközölt 715 frt 35 kr. kivetést jóváhagyni s megerősíteni kéri.

A felső-kelecsényi egyház kivetése szabályaink értelmében eszközöltetvén, az egyházi törvény 18. §. c) pontja értelmében jóváhagyatik.

54] A mályinkai egyház gondnoka és presbyterei kérvényekben előadva: hogy lelkészek Eperjessy Ferencz testileg, lelkileg végképen elgyengült, egyházunkba segédlelkész berendelését kéri.

Kérésök teljesítettik s Csapó János segédlelkész, rimaszombati lakos, — ki az esperesi hivatalnál alkalmaztatásért jelentkezett, — a mályinkai egyházba berendeltetik, megbiztatván: a lelkészi teendők mellett, a tanítás ellátásával is, mely szolgálatokért a kápláni fizetésen kívül a tanítói jövedelem felét fogja élvezni.

55] A mályinkai egyház lelkésze Eperjessy Ferencz, egyházmegyénk közigazgatási és gyámtári pénztárába tartozik tőkével és a folyó év végéig járó kamattal egyetemlegesen 65 frt 60 krral, mely összeg letörlesztésére nézve

utasítottatik a mályinkai egyház gondnoka: hogy Eperjessy Ferencz lelkészi jövedelméből két év alatt egyenlő részletekben évenként 32 frt 80 krt foglaljon le s azt egyházmegyénk dékáni hivatalánál fizesse ki.

56] Szombathy Dániel abodi ideiglenes tanító kéri: hogy azon esetben, ha nyomasztó anyagi viszonyai miatt tanítói oklevelet ez őszön nem szerezhetne, engedélyezze közgyűlésünk Abodon maradását oklevele legközelebbi megszerzéseig.

Kérése teljesítettik.

57] Olvastatott Szombathy Dániel abodi tanító kérvénye, melyben

az egyház presbyteriumát a tanítói lak és mellék-épületei kijavitása, a tanteremnek taneszközökkel való felszerelésére, továbbá: Benedek László volt gondnokot az általa állítólag iskola-épület javítására évekkel ezelőtt nyert 150 frt segélyről való megszámloltatásra utasítani kéri.

Az abodi egyház presbyteriuma utasittatik a tanítói lak és iskola kijavitására, a tanteremnek taneszközökkel való felszerelésére.

A Benedek László volt gondnokra vonatkozó vádban foglalt összeg hova fordításának megvizsgálásával az egyházlátogatóság bizatik meg, jelentése tavaszi közgyűlésünkre beváratik.

58] Szakal József boldvai lelkész jelenti: hogy a boldva-völgyi vasutvonal kiépítése alkalmából a lelkészi és tanítói birtokból majdnem két holdnyi terület lesz kisajátítandó; a község lakosai a vasut által igénylendő terület kisajátítási árára nézve az illető tényezőkkel már az egyességet is megkötötték, még pedig az egyházi birtokokra nézve is, az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyása reményében aképen, hogy fizeti a kisajátítási bizottság az egyenes állami adónak 200-szorosát.

A midőn ezen tényállást bejenti, közgyűlésünk intézkedését kéri.

Ugyan e tárgyban kérvényez Dakó Lajos borsodi- és Fodor István zilizi lelkész.

Mindhárom kérvény kiadatik egyházmegyénk ügyészi hivatalának, oly megbizással: hogy azokra nézve véleményes javaslatot készítsen s azt egyházmegyénk elnökségéhez mielőbb terjessze be.

59] Az ivánkai egyház presbyteriuma közgyűlési jegyzőkönyvi másolattal felszerelt kérvényében az egyházi épületek javítása s részben újra építése megengedését s a költségek fedezésére szükséges 1610 frtnak az egyház hiveire templomi székek után történő kivetés utján előállítását jóváhagyását és megerősítését kéri.

Az ivánkai egyház kivetése — miután szabályaink értelmében eszközöltetett — jóváhagyatik.

60] A lászlófalvi egyház presbyteriuma jelenti, hogy Semetka László tanító a kovács-vágási egyházban a tanítói állást elfogadván, iskolájokban a tanítás szünetelni fog azon időig, míg az általok megfolyamodott államsegélylyel 400 frtig kikerekítendő fizetésre a tanítói állomás pályázat utján betölthető lesz.

Jelentése tudomásul vétetvén, a lászlófalvi egyház lelkésze a tanítói állás betöltéseig — a főtiszt. egyházkerület 1894. szept.

16. és 17. napjain Nagy-Kaposon tartott gyűlése 15-ik jegyzőkönyvi pontja értelmében — az iskola kezelésére utasittatik.

61] Olvastatott Barna Gyula sajó-ivánkai lelkész kérvénye, melyben előadja, hogy összes lelkészi fizetése 28 köből gabona, 115 frt, 40 frt egyházkerületi segély és 12 hold kihasznált föld haszonélvezete, melyből a nyugalmazott lelkész részére ki kell fizetnie évenként 110 frtot, 40 frt kerületi segélyt és 10 köből gabonát. Ezen kötelezettségnek ő ez időig eleget tett, de jövőre a legnagyobb nélkülözés mellett sem képes annak megfelelni, azért a mellékelt s főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez intézett azon kérvényének pártolólág való felter-

jesztését kéri, melyben a nyugalmazott lelkész iránti kötelezettség alól magát felmentetni és a főtiszt. egyházkerület valamely pénztárából annak kiutalványozását kérelmezi.

A főtiszt. egyházkerületi közgyűlésre pártolólág felterjesztetik.

62] Bármely tárból segélyt kérnek: Rozgonyi László nekézsenyi, Horváth János rakacza-szendi, Barna Gyula saájó-ivánkai lelkész; Tóth István barczai, Csiky József szuhogyi, Andorko István rudóbányai, Szombathy Dániel abodi tanító; Kovács Endréné, Szabó Jánosné lelkész-özvegy; Sassy Szabó Klára lelkész-árva; Urbán Bálintné, Sipos Lászlóné, Tóth Mihályné, Rozgonyi Istvánné tanító-özvegy.

Mindezen kérvények a segélyosztó bizottsághoz utasítatnak.

63] Osváth Zoltán ózd-nádasdi missiói lelkész a missiói egyház egy évi történetét magában foglaló jelentését beterjeszti.

Tudomásul vétetvén; a főtiszt. egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni határozatott.

64] Osváth Bertalan szendrő-ládi tanító panaszolja, hogy a szendrő-ládi egyház hivei a neki díjlevelileg biztosított közmunkát részint nem teljesítik, részint pedig későn teljesítik, mi által különben is csekély jövedelme még kevesebbé tétetik.

Az egyház presbyteriuma utasítatik a tanító javára díjlevelileg biztosított közmunka idejében való pontos teljesítésére.

65] Olvastatott Bartha Mihály és Szekrényessy Árpád lád-bessenyoí egyházba a templom kijavítására vonatkozó költségvetés és szerződés megvizsgálása végett kiküldött szakaszbeli tanácsbírák jelentése, mely szerint megbízatásukban eljárván, az építkezés ügyeit rendben találták s azok jóváhagyását véleményezik.

Jelentésök tudomásul vétetik s a lád-besenyói költségvetés és szerződés jóváhagyatik.

66] Olvastatott Illés Ferencz damaki volt tanító kérvénye, melyben ismétli alkalmazását és tanítósağa idejéből hátrálékos fizetése megitélését kérelmezi.

Fizetési hátrálék kérésével a damaki egyház presbyteriumához utasítatik, másik kérése nem teljesíthető.

67] Olvastatott Batta József s.-vamosi h. lelkész és Székely Lajos tanító folyamodványuk, melyben — hivatkozva az 1870-ik év tavaszán Miskolczon tartott egyházkerületi közgyűlés 38-ik jkvi pontjában foglalt azon határozatra, mely szerint: „az oly földek után, melyeket lelkész és tanító már a tagosítás előtt is birtak, az adót az egyház köteles fizetni” — kérik egyházmegyei közgyűlésünket, az egyházkerületi közgyűlés eme határozatának a s.-vamosi egyházban is érvényt szerezni s utasítani az egyházi előljáróságot a lelkészi és tanítói földadó fizetésére; miután azt eddig lelkész és tanító maguk fizették.

Az ügy megvizsgálása s lehetőleg békés elintézése végett Debreczeni Gábor és Szekrényessy Árpád tanácsbírók kiküldetnek s jelentésök tavaszi közgyűlésünkhöz beváratik.

68] Olvastatott Elek József bábonyi lelkész és Koss István gondnoknak a presbyterium nevében beadott folyamodványok, melyben az egyház hűveire 5 éven át, évenkénti 130 frt egyházi-adónak — vagyoni jövedelem arányában való — kivetését megengedni s jóváhagyni kéri; és pedig úgy, hogy a kivetésből befolyt összeg fele az egyház kiadásainak fedezésére fordíttassék, fele pedig tőkésítették.

Miután — a mellékelt egyházi közgyűlés jegyzőkönyve szerint — az egyház hűvei e kivetést, a fentebbi módozatok mellett elfogadták s azt az egyházra nézve közgyűlésünk előnyösnek látja: általa jóváhagyatik s megerősítettik.

69] Az egyházlátogatási járások következőleg osztattak el:

Az edelényi járásban Debreczeni Gábor t. b. és Bodnár István, a szentpéteriben: Svingor József t. b. és Kerekes János, a vámosiban: Balogh István t. b. és Elek József, a vadnaiban: Csizmadia Jenő t. b. és később megnevezendő társa végzik az egyházlátogatási teendőket.

70] A jövő tavaszi gyűlés helyeül

a szalonnai egyház tüzetik ki.

71] A Sáros-Patakon szeptember 17-én tartandó őszi egyházkerületi gyűlésre egyházmegyénk részéről az elnöksögen kívül

Debreczeni Gábor, Svingor József és Csizmadia Jenő papi, — Szekrényessy Árpád, Dobozy István és Gróf Vay Tihamér világi — tanácsbírák küldetnek.

72] Olvastatott Svingor József egyházmegyei dékán indítványa, mely szerint, miután az egyesített gyűlés-tartási pénztár, daczára annak, hogy az egyházkerületi gyűlés-tartás három év múlva ránk következik, oly helyzetben van, hogy az egyházmegyei gyűléseket tartó egyházak nagyobb összeggel díjazhatók: indítványozza, hogy a tavaszi gyűlést tartó egyháznak 200 frt, az őszi tartónak pedig 180 frt adassék.

Dékán ezen javaslata elbírálás és javaslattétel végett a számvevőszéknek adatik ki, s azon esetben, ha a bizottság javaslata dékánéval egyező leendő s az egyházmegyei tavaszi gyűlés is elfogadja azt, azon esetben az eddig kiadatni szokott összeg a jövő tavaszi gyűlést tartó egyháznak felpótoltatni fog.

73] Az egyházi közalaphoz intézett segély-kérvények megvizsgálása alkalmából

a rudóbányai 4000 frt tőkéssegélyért folyamodó egyház presbyteriuma — tekintettel arra, hogy lelkészi és tanítói laka rozszant s részben életveszélyes — a lelkészi és tanítói lak újból építése céljából pótköltségvetés és építési terv készíttetése s azoknak jövő tavaszi közgyűlésünk elé terjesztésére utasíttatik.

74] Felolvastatott a f.-borsodi tanító-egylet 1895. év augusztus 19-én Sajó-szentpéteren tartott közgyűlésének jegyzőkönyve.

Tudomásul vétetik s annak 11-ik pontjában a „f.-borsodi tanító-egylet 33 éves működése“ című 5 frt tiszteletdíjjal jutalmazott munka szerzőjének, Nagy Sándor kazaitanítónak nagy gondnal és fáradsággal készített munkálatáért egyházmegyénk is elismerését fejezi ki.

75] Mindezen jegyzőkönyvi pontok felolvastatván,
meglitelesítették.

Ezen jegyzőkönyvi pontokat jegyezték:

Bartha Mihály papi főjegyző: 1. 2. 3. 4. 5. 7. 8. 9. 10. 15. 16.
17. 18. 19. 20. 21. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48.
49. 50. 51. 52. 69. 70. 71. 72. 74. 75.

Botos József papi aljegyző: 6. 11. 12. 13. 14. 22. 33. 35. 36.
37. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 73.
pontokat és a törvényszéki ügyeket.

Bodnár István h. jegyző: a 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31.
34. 67. 68. pontokat.

A felső-borsodi ev. ref. egyházmegye 1895. évi szept. 3-ik napján
Bánhorváton tartott törvényszéki ülésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

Jelen voltak: Vadászy Pál esperes és Ragályi Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt:

Debreczeni Gábor, Svingor József, Bartha Mihály, Balogh István lelkészi, Szekrényessy Árpád, Vladár Ervin, Dobozy István, gróf Vay Tihamér, Zsóry Gusztáv világi tanácsbírák, Vattay Bertalan ügyész, Botos József bírósági jegyző.

1. Elnök az ügy megnevezésével az ülést megnyitván, előadja, hogy Lenkei Károly sajó-vámosi lakos ellen, a sajó-vámosi lelkészválasztásból kifolyólag az abauji egyházmegye delegált bírósága és a főtiszt. egyházkerület időszaki tanácsa — mint felebbviteli bíróság — egyező ítéletével fegyelmi eljárás rendeltetett el s Balogh István tanácsbíró előadása mellett a tárgyalás megejtetvén, a bíróság zárt üléssé alakult és Svingor József és Szekrényessy Árpád az egyházi törvény 310. §. c) pontja, Balogh István az egyházi törvény 283. §-a értelmében a szavazásban részt nem vettek, következőleg

Ítélt:

Lenkei Károly sajó-vámosi lakos, a s.-vámosi lelkészválasztásnál az egyházi törvény 301. §. 11. pontjában körülírt eslekményben vétkesnek találtatván, az egyházi törvény 303. §. b) pontja értelmében feddésre ítéltetett.

Indok:

A sajó-vámosi lelkészválasztást érdeklőleg megejtett nyomozat, különösen Zákány Albert, Kónya János, ifj. Varga Sámuel, Ortó István eskü alatti vallomásaival bizonyítva lett az, hogy Lenkei Károly egyházgondnok Simon István harmaczi lelkész érdekében anyagi haszonkilatásba helyezését igyekezett a választásokra hatni és így őt az egyházi törvény 301. §. 11. pontja értelmében vétkesnek kimondani s az egyházi törvény 303. b) pontja szerint feddésre ítélni kellett.

Ezen ítélet vádlott előtt előszóval kihirdetvén, miután abban megnyugodott, az ítélet azonnal végrehajtatott.

Kelt mint elől.

Ragályi Béla,
e. m. gondnok, világi elnök.

Botos József,
bírószéki jegyző.

Vadászy Pál,
esperes, egyházi elnök.

2. Elnök a tárgyalandó ügyet megnevezvén, az általa előadoul felkért Balogh István tanácsbíró előterjeszti, hogy egyházmegyénk mult tavaszi közgyűlése 28-ik jegyzőkönyvi pontjában Tóth Lajos volt nyomári tanító, jelenleg szalai lakos ellen, az egyházi törvény 301. §. 4. pontjában foglalt vétség miatt fegyelmi eljárás rendeltetett el s azon idő óta ez ügyre vonatkozólag semmi újabb mozzanat nem történt. Ezután bíróság zárt ülésre alakulva, — bár vádlott Tóth Lajos megidézése daczára meg nem jelent, — az egyházi törvény 387. §-ában körülírt jogánál fogva következőleg

Itélt:

Vádlottat az egyházi törvény 301. §. 4. pontjában foglalt cselekményben vétkesnek találván, az egyházi törvény 303. §. c) pontja értelmében a felső-borsodi ev. ref. tanítói gyántár javára fizetendő 25 frt pénzbírságnak 30 nap alatt leendő kifizetésére ítélte, azon megjegyzéssel, hogy esperesi elbocsátó levele mindaddig visszatartandó, míg a kérdéses összeg kiegyenlítését hiteles nyugtával nem igazolja.

I n d o k o k :

Vádlottat a fentebb körülírt cselekményben vétkesnek itélni és pénzbírsággal büntetni kellett azért, mert az elkövetett cselekményre nézve önmaga is beismerésben van; mert beadott nyilatkozatában egyházi hatóságunkkal szemben még a köteles tiszteletet is mellőzi.

Vádlott jelen nem lévén, ezen ítélet vele jegyzőkönyvi kivonatban közlendő.

Kelt mint elől.

Ragályi Béla,
e. m. gondnok, világi elnök.

Vadászy Pál,
esperes, egyházi elnök.

Botos József,
bíróági jegyző.

3. Egyházmegyénk bírósága időszaki tanácsát az egyházi törvény 283. §-a értelmében következőleg alkotja meg :

Rendes tagokul megválasztja: Vladár Ervin, Szekrényessy Árpád és Svingor József, — póttagokul: gróf Vay Tihamér, Debreczeni Gábor és Bartha Mihály tanácsbírákat.

Kelt mint elől.

Ragályi Béla,
e. m. gondnok, világi elnök.

Vadászy Pál,
esperes, egyházi elnök.

Botos József,
bíróági jegyző.

A jegyzőkönyv tartalma.

1. A gyűlés megnyitják.
2. Az esperesi jelentés felolvastatik.
3. A gyűlésről elmaradt hivatalnokok igazolása elfogadtatik.
4. Helyettes jegyző alkalmaztatik.
5. A segédlelkészek elrendeltetnek.
6. A s.-vámosi és d.-horváthi lelkészválasztás megerősítettik.
7. A tanítói változások elintéztetnek.
8. Ország Balázs tanító a hivatalos esküt letette.
9. Az edelényi egyház tanítóhívásra utasítottak.
10. Az egyházkerületi tavaszi közgyűlés 57. sz. határozata tudomásul vétetett.
11. A jövőben kiállítandó tanítói díjlevelekben, a kántori teendőért járó díj elkülönítendő a tanításért járó jövedelemtől.
12. A bődvai és d.-horváthi egyházak új tanítói állomások szervezésére utasítottak.
13. A z. országos gyámtárra vonatkozó javaslat az egyházkerületre felterjesztetik.
14. A téli egyházlátogatási idő fentartatik.
15. Az abodi leányegyház kérvénye a főtiszt. konventre felterjesztetik.
16. A parasznyai templom székper ügyében a tavaszi gyűlésre jelentés váratik.
17. A szendrői egyház presbyteriuma az általok elfogadott terv szerint templom-építésre utasítottak.
18. Minden egyházi építkezés bejelentendő a polgári hatóságnak is.
19. A varbói küldöttség jelentése tudomásul vétetik.
20. A szilvási templom tűz elleni biztosítása birság terhe alatt elrendeltetik.
21. A szilvási iskola-ügy az egyházlátogatás figyelmébe ajánlatik.
22. Az egyházmegyei gyámtárak ügye elintéztetik.
23. Réty Bertalan tanító ügye az egyházmegyei ügyészhez tétetik át.
24. Miklós Gyula új csere ajánlattételre hivatik fel.
25. Szabályellenes kötvényekkel bíró egyházak 10 frt birság terhe alatt azoknak rendezésére felhivatnak.
26. Állami adó, egyenérték-illeték, tanítói nyugdíjjal hátrálékos egyházak azok kiegyenlítésére 10 frt birság terhe alatt utasítottak.
27. A lábessenyői egyház kamathátráléka kiegyenlítésére november 1-ig halasztást nyer.
28. Ugyanazon egyház több rendbeli rendetlenségek tisztázására utasítottak.
29. A tardonai egyház gondnoka, a lelkészi adó, gyámtári járulék stb. kifizetésére 10 frt birság terhe alatt utasítottak.
30. Némedi József jelentése tudomásul vétetik.
31. A dédesi egyház előjárósága a hiányok megszüntetésére utasítottak.
32. A díjlevelek megújítása elhatározottatik.
33. Vladár József lemondása elfogadtatik.
34. A tanügyi bizottság j.-könyve felolvastatik.
35. A lelkészi értekezlet jegyzőkönyve felolvastatik.
36. Esperesnek a s.-kazai egyházban tett látogatásáról beterjesztett jelentése tudomásul vétetik.

37. Az egyházi közalaphoz intézett kérvények elbíraltatnak.
38. A nekézsenyi tanítói föld bérbeadása jóváhagyatik.
39. A nekézsenyi tanítói díjlevél az egyházkerületre felterjesztetik.
40. A nekézsenyi lelkész a tanításért díjazandó.
41. A varbói közmunkaváltság helybenhagyatott.
42. Reho János tökeelengedését kérő folyamodványa figyelembe nem vehető.
43. Reho János kérvénye a kerületre felterjesztetik.
44. A hangácsi pótkivetés helybenhagyatik.
45. Berentére szakaszbeli tanácsbírák kiküldetnek.
46. Borsodi lelkész és tanító javadalmazását képező összegnek a takarékpénztárból kivételét kérő folyamodványa az egyházi előljáróssághoz visszatétetik.
47. A borsodi lelkészi kert eladása megengedtetik.
48. Alacskára a lelkész panaszára küldöttség megy.
49. A debrétei ev. ref. gyermekek vallásos oktatásáról intézkedés tétetik.
50. Vattay Bertalan ügyész jelentése tudomásul vétetik.
51. A sajó-szentpéteri lelkész kérvénye az egyházkerületre felterjesztetik.
52. Kis Sándor balajti tanító az egyházi énektanból és vallás tanításból vizsgát tett.
53. A f.-kelecsényi kivetés jóváhagyatik.
54. A mályinkai egyházba Csapó János s.-lelkész tanítónak berendeltetik.
55. A mályinkai egyház gondnoka, a lelkész adósságának a lelkészi fizetésből leendő lefoglalására utasítatik.
56. Szombathy Dániel kérése teljesítettik.
57. Az abodi leányegyház ügyeiről intézkedés tétetik.
58. Szakal József, Dakó Lajos, Fodor István lelkészek kérvénye az ügyészi hivatalnak kiadatik.
59. A s.-ivánkai egyház kivetése jóváhagyatik.
60. A lászlófalvi egyház jelentése tudomásul vétetik.
61. Barna Gyula lelkész kérvénye a kerületre felterjesztetik.
62. A segélyt kérők folyamodványa a segélyosztó bizottsághoz tétetik.
63. Osváth Zoltán missiói lelkész jelentése az egyházkerületre felterjesztetik.
64. Osváth Bertalan szendrő-ládi tanító panaszos ügyében intézkedés tétetik.
65. A ládbessenyői egyház költségvetése jóváhagyatik.
66. Illés Ferencz kérvényére vonatkozólag intézkedés tétetik.
67. A vámosi egyházba küldöttség megy.
68. A bábonyi egyház költségvetése jóváhagyatik.
69. Az egyházlátogatási járások elosztatnak.
70. A jövő tavaszi gyűlés helyéül a szalonnai egyház tüzetik ki.
71. Az őszi egyházkerületi gyűlésre képviselők küldetnek.
72. A gyűlés tartási összegeknek 180—200 firtra emelése tárgyában tett dékani jelentés a számvevő széknek adatik ki.
73. A rudóbányai egyház előljáróssága pótköltségvetés betérjesztésére utasítatik.
74. A tanítói gyűlés j.-könyve felolvastatik.
75. Mind ezen j.-könyvi pontok meghitelesítették.

Törvényszéki tárgyak.

1. Lenkey Károly sajó vámosi gondnok fegyelmi ügye.
2. Tóth Lajos volt nyomári tanító fegyelmi ügye.
3. Az időszaki tanács megalakíttatik.

